

გაზეთი დასრულდა: წელიწადში—6 მან., თვეში—75 კაპ., ცალდღიური—3 კაპ. ფასი განსაზღვრის: წელიწადში ერთი პირველ გვერდზე—10 მ. მეორეზე—5 მ. ხელისშეწინა და დასაბუთებელი განცხადებები მიიღება: „მომანი“ და „ცნობის“ ფურცლის რაოდენობა განისაზღვრება, № 27, წინა-კითხის ქვეშ. სპირიტის, კანკარის, ღვინოსა და წიგ. გამოც. ქართული ამხანაგების კომისი (გაზეთის რედაქციის პირდაპირ).

რეაქტორი იმუდგება ნების დღე ქუთაის, მარტორეთის სახლი № 27.—ხელმოწერილი წერილები არ დაბეჭდვება.—დასაბუთებელი წერილები რედაქციის სახელზე უნდა გამოგზავნის.—პირდაპირ მოსახრებაზე რედაქციისთვის წერილები ყოველდღე გამოგზავნის გარე 11 საათამდე 1-ლ საათამდე. (გვერდი). ფურცლის ადრესი: Тифлис, вь редакци „Илюстрация“—„მომანი“.

ფელსოვსკი № 372.

საუკეთესოდ მოწყობილი სტამბა წიგების გამოცემა ქართულითა აშხ—პის იღებს ყოველგვარ სტამბაზე სტამბებს

სტამბა იმუდგება ნების დღე ქუთაის, მარტორეთის სახლი № 27.

პარიზის გამოცემაზე ფასგველთა საყურადღებოდ

პარიზში ნახევარგობა და ფრანგული ენის მცოდნე ქართველი კომისიის დასრულებული საქმიანობის გამოცემა და თვით ქვეყნის დირექტორის წინაშე დაწესებულთა დათვლითობის საქმეში. იგივე ქართველთა იქითობის ან აქვითობის დათვლითობის ევროპის სატაბო ქვეყნებში. — ადრესის და სასყიდლის შესახებ პარიზშია შეტყობა შეიძლება „მომანი“-ცნობის ფურცლის რეაქტორში. (რ 0—8)

ახალი აგება

ძალიან ცოტაა ტფილისში ისეთი ბუნებრივი ქუჩები, სადაც უსუფთოებისათვის მიღები იყოს მკვიდრი, რომელიც სარგებლობდნენ ტფილისის მცხოვრებელნი. ქალაქი მოგიტოვა ნაწილები ხომ, როგორც მოაწივინდა, კლდის უბანი და ავლაბარი, სრულიად მოკლებული არიან ამ აუცილებელ საქარება ახლა უფრო საგრანობელია, რაკი ერთხელვე დამტკიცდა, რომ ტფილისი საუკეთესო ნიჭიერი ყოველგვარი ვადასაბედი ფაქტორებისათვის. სწორედ ზემოთ დასახლებულ უბნებში ხალხს საინდივიდუალური მკვიდრი სტამბები, ჰაიგინების მხრივ უფრო სახადო სადგურებში და, რისავედგობა, ყოველგვარი სენის ამ ადგილებში უფრო იკიდება ფხვს. ზოგიერთი ადგილს, როგორც მავალითადა, ზედიზედ უნდა, ცოცხლების ამბობილნი; ავლაბარის კლიდან, ვინაჲს კლდის თავზე განწყობულ სახლებიდან მიწაში განაგებულ უსუ-

ფთაობის სიხვე, რომლითაც რწყავენ ქუჩებს. მართალია, იგი მიწაშია გაცურებული და გაწმენდილი, მაგრამ მინც უსუფთოების სიხვე. ქალაქის გაცემა ადრევე უნდა შესდგომიდა ქალაქის ვასალურობისგან და სპირიტის საქმე — კანალიზაციისა და, თვითონ თუ უსუფთო, კერძო ინდივიდუალური ან უნდა უსუფთიეს ხელს და არ უნდა ამწვლდნენ საქმეს, როდესაც სრულია იცხადებენ მიღების გაყვანის შესახებ. ამ ოთხი წლის წინად ქალაქის გამოცემა დასაბუთებელი და მოიწვია ცნობილი ინჟინერი ლინდლერი, რომელიც შეადგინა გვეგმა და ჩარეული-ობისგან, მაგრამ რაკი ინჟინერიმ ამ საქმეს უნდებოდა 8—8 მილიონი მ., გამოცემამ მაინც დაკარგა ყოველივე იმდენ პროცენტის არსებულად და მითავად ეს საქმე ამ განძრავით, რომ ახალმა სტამბა იცეს თავში და იზრუნოს მისთვის საჭირო სასუფთავების მოხმარება, ახალი სა-

ბუა გართული იყო უფრო რთული საქმეებით—ერთმანეთთან კონკლობით, რომელმაც იქამდე მიყვანა, რომ ზოგიერთი მხვე ხმოსნები, როგორც ბ. ხუდადოვი და ა. ვეხველიანი, იძულებულნი გახდნენ მიეტოვებინათ თავი მონონობისთვის. ამ ნიროდ, თუმცა 1897 წელს მომდარ ბურთაობიდან ბურთი და მოედანი საქმის დარჩა, მაგრამ ცხდზე უცხადესი, რომ ვერცარის ეს საქმე აღმოაჩინა კანალიზაციისთვის და ესეც თავში საქმედ გადასცემს ახალ საქმეს, რომელიც არანაირად უნდა იქნას მომადელ წელში. მარწან შინაგან საქმიანობისა წინადადება მისცა გუბერნატორებს გამოცხადებინა ეველი ქალაქების ვადასაბედი, რომ თუ ქალაქებს უნდათ ესტის აღება გებუნა, ხიღებისა, ტრავებისა და სხვათა ვასაკეთებლად, წყლის მიღების გასაგებება და კანალიზაციისთვის, საინსტიტუტის ხელს უწყურების ამისათვის სესხის აღებას. გამოცემა ეს ტფილისის საქმეში!...

ქალაქის თავი და პოლიციის მესტრის თანამებთან დახმარებით დაიწყო მუშაობა, რაკი ადგილობრივი ხალხს ზეგმა და შუაწინად მარტო ხავეჭმარისათვის და მათ აღზრდელთათვის იქნეს დანიშნული. ქვემო ნაწილი იკვირდებიან. ქალაქის თავს მიუზაროთის თხოვნი ტფილისის კონკრეტის ბ. რეიტინისათვის, რაკი ადრევე კვირაში, ზემოთაობით და იკვირდებიან, ნაშუადღევს 5/2—71/2 საათამდე სამხედრო მუსიკა დაუწყოს ხალხს.

სამოსწვლო კომისიამ გადასწყვიტა საბოთის ქალაქის საქმის, რაკი დაუთმოს სახალხლო ვადასთვის კომისიის აუტორიტეტის ადგილი ნიკოლოზის ქუჩაზე, სადაც ერთი ქალაქის საწყობებია, სიგრძელი 200 თით-კუთხს სიგრძე, თუ საქმე ვერ დასთმობს ამ ადგილს, მაშინ უნდა ადრეულ იქნას ისაროზედის მიწა ანდრევის ქუჩაზე, მაგრამ არა ნაკლებ 200 თით-კუთხის სიგრძისა. ისაროზედ, როგორც წინადაც გვეჩქინდა ნათქვამს, თანა-

მაა ვასცავლოს თავის ადგილი ქალაქის რომელიმე ადგილზე.

სამონად-მოკვლო სამინისტრომ სასურველად დაინახა ღვედის ჩირის დახდენა ინჟინერ-კავისაში რაც შეიძლება მეტად გავრცელდეს. საუკეთესო ღვედის ჩირი ეხლა ამიერ-კავკასიაში შენობაზე სახლავარ-გართოდან. სამი წლიანმოქმედ სამინისტრომ შეგარდა ცნობები იმის შესახებ, თუ სახლავარ-გართო სდ ანხლებენ საუკეთესო ხარისხის ღვედის ჩირს და გარდასაქმებულ ვაგზავნის ქალიზაციაში სპეციალისტი, რომელიც ადგილობრივი უნდა შესწავლეს განხმობა, ვადასაბედი და სახე-ზავითი ნაწივმა ამ ხელისა. ამ პირს დაავალდებ შეიძინოს ნერვი საუკეთესო ღვედის ამიერ კავკასიაში დასარგებლად და დაბარებულს შემდეგ წაივითოს დაქვეყნებუ საბოთის, ტფილისში და ვინაჲში ამ საგნის შესახებ.

ღვედის ხორცე ნიხის დაშლენი კომისია დაქვალეს ტფილისის სახალხლო საქონელს ფასის გასაბედა. ჩვენ ვგვინია, რომ კომისიამ ცდილ დრო ამიერის ამისთვის, რადგან საკვად საქონელის ფასი ახლა ცოტათი ძვირი.

1899 წლის დამლევის ქუთაისის გუბერნიამ მიერსულ ვაშის ძირზედ დამკვილ ვენახები 138 სოფელში მოაიგებინა უმთავრესად, შორანისა და ქუთაისის მხარეებში. ეველი ეს ვენახები შეეგებინად არის მოწყობილი და ვასცავლენ დაქვალეს იმდენ, იდრე დამსწავი ვენახები.

ყარაიის გამოსაცვლო სადგურზე ამ მთად მყოფი 12 მატყლის ბუხარის ვაშლისა და მჭურის ბატკნები მოქვრონ ადგილობრივ ცხების პარტონებს ამ ვაშლის ცხების ვადასაბედი გასავრცელდოდ. 50 ცხვარი გამოუწერია ბუხარისგან აგრეთვე რამდენიმე ცხების პარტონს.

ქალაქის საყვამუდოთის გადასაბედა ქალაქის ვადასაბედი მოხსენება შესახებ ორი ახალი პარაკის აშენების

